

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 49/2019-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť živnostníka s obchodným menom [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, advokátska kancelária, Jesenná 8, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 127/2017 z 30. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť živnostníka s obchodným menom [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2018 doručená sťažnosť živnostníka s obchodným menom [REDACTED] [REDACTED], (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 127/2017 z 30. mája 2018.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 29 C 11/2011 sa v procesom postavení žalobcu domáhal právny predchodca sťažovateľa (obchodná spoločnosť ██████████, ďalej len „pôvodný žalobca“) od žalovaných zaplatať žalovanej sumy s príslušenstvom, a to z titulu neoprávneného užívania nehnuteľností v jeho vlastníctve. Okresný súd v danej veci rozhodol rozsudkom zo 4. februára 2015, ktorým z časti žalobnému nároku pôvodného žalobcu vyhovel a vo zvyšnej časti ho zamietol. O odvolaní pôvodného žalobcu a žalovaných, aj proti rozsudku okresného súdu, konal Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Co 109/2015, 23 Co 110/2015, 23 Co 111/2015, v ktorom na základe návrhu pôvodného žalobcu odôvodneného tým, že pôvodný žalobca svoju pohľadávku uplatňovanú v predmetnom súdnom spore voči žalovaným postúpil na sťažovateľa, krajský súd uznesením č. k. 23 Co 109/2015-1079 z 26. septembra 2016 rozhodol o pripustení zmeny na strane žalobcu, a to tak, že sťažovateľ vstúpil do právneho postavenia pôvodného žalobcu. Následne krajský súd rozhodol o predmetných odvolaniach rozsudkom č. k. 23 Co 109/2015, 23 Co 110/2015, 23 Co 111/2015-1099 zo 14. novembra 2016, ktorým v časti zmenil a v časti potvrdil rozhodnutie okresného súdu, pričom však v záhlaví tohto rozsudku krajský súd aj napriek skôr pripustenej zmene na strane žalobcu označil za žalobcu pôvodného žalobcu, a nie sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu sa sťažovateľ svojím podaním z 9. januára 2017 domáhal, aby krajský súd vykonal opravu záhlavia svojho rozsudku, a to v správnom označení sťažovateľa ako žalobcu, avšak keďže mal byť krajský súd pri vykonaní predmetnej opravy nečinný, pôvodný žalobca podal 9. marca 2017 proti rozsudku krajského súdu dovolanie, avšak potom, ako bolo sťažovateľovi doručené opravené uznesenie krajského súdu z 28. februára 2017 (právoplatné 18. apríla 2017, pozn.), v dôsledku ktorého aj sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu 29. marca 2017 dovolanie, zoberal pôvodný žalobca svoje dovolanie späť.

3. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd sťažnosťou napádaným uznesením sp. zn. 1 Cdo 127/2017 z 30. mája 2018, ktorým dovolanie sťažovateľa ako oneskorené odmietol, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na prípad sťažovateľa sa nemôže vzťahovať ustanovenie § 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého: *„Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.“*, pretože podľa najvyššieho súdu krajským súdom v záhlaví jeho rozhodnutia vykonaná oprava sa netýkala výrokovej časti, a teda sťažovateľovi nemohla začať plynúť lehota na podanie dovolania od okamihu doručenia mu opravného uznesenia, ale od doručenia rozsudku krajského súdu jeho právnomu zástupcovi, ktorý bol aj právnym zástupcom pôvodného žalobcu.

4. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

„Podľa sťažovateľa, ak pôvodný žalobca [REDAKOVANÉ] nebol odo dňa právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Prešove č.k. 23 Co 109/2015-1079 zo dňa 26.09.2016 účastníkom konania - stranou sporu, pretože namiesto spoločnosti [REDAKOVANÉ] vstúpil do konania na strane žalobcu sťažovateľ - [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dovolací súd mal dovolanie pôvodného žalobcu zo dňa 09.03.2017 odmietnuť a nemohol z neho preto vychádzať s odôvodním, že strane sporu - žalobcovi - sťažovateľovi plynie nová lehota na podanie dovolania iba v rozsahu v akom bola vykonaná oprava, tzn. iba v rozsahu toho, kto je oprávnený podať dovolanie...“

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, má žalobca za to, že dovolací súd sa mal zaoberať dovolaním sťažovateľa zo dňa 29.03.2017, proti rozsudku odvolacieho súdu, ktoré bolo podané stranou sporu (v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané), pretože bolo podané dňa 29.03.2017, tzn. V zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia opravného uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 28.02.2017, ktoré bolo sťažovateľovi doručené dňa 23.03.2017 a nemohol ho odmietnuť...“

Dovolací súd svojim postupom znemožnil sťažovateľovi, jemu patriace procesné práva - možnosť konať pred súdom.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [redacted], [redacted], [redacted] [redacted] na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 127/2017-1216 zo dňa 30.05.2018, porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 127/2017-1216 zo dňa 30.05.2018 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 390,50 EUR..., na účet advokáta JUDr. Michala Fecil'aka..., a to do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. V súvislosti so sťažovateľom napádaným uznesením najvyššieho súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu,

ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

8. Najvyšší súd svoje rozhodnutie týkajúce sa sťažovateľa v podstatnej časti odôvodnil takto:

„Ako vyplýva z obsahu spisu, rozhodnutie odvolacieho súdu bolo právnenému zástupcovi žalobcu doručené 9. januára 2017 (porovnaj doručenkú na č. 1. 1105 p. v.), odkedy žalobcovi začala plynúť zákonná dvojmesačná lehota na podanie dovolania. Následne odvolací súd uznesením z 28. februára 2017 sp. zn. 23 Co 109/2015, 23 Co 110/2015, 23 Co 111/2015 opravil označenie žalobcu v záhlaví svojho rozsudku, v ktorom bola nesprávne namiesto žalobcu stále uvedená pôvodná žalobkyňa. Z vyššie citovaného ustanovenia § 427 ods. 1 druhej vety C.s.p. vyplýva, že po vydaní opravného uznesenia začína stranám plynúť nová lehota na podanie dovolania v rozsahu, v akom bola vykonaná oprava. Účelom tejto zákonnej úpravy je poskytnúť možnosť dovolania strane, ktorá nepodala dovolanie proti pôvodnému zneniu výroku rozhodnutia, nakoľko s týmto jeho pôvodným znením bola spokojná. Z uvedeného je zrejmé, že nevyhnutnou podmienkou pre vznik následkov prezumovaných spomínaným ustanovením je to, že opravným uznesením došlo k oprave výroku napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd pripomína, že súdna prax aj právna doktrína zhodne dospeli k rovnakému záveru už v minulosti a to v súvislosti s ustanovením § 240 ods. 1 druhou vetou O.s.p. (viď napr. Števček, Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok. Komentár, Praha 2009, str. 435). Podľa názoru dovolacieho

súdu, niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by sa súčasné ustanovenie § 427 ods. 1 druhá veta C.s.p. malo vykladať inak. Vzhľadom na to, že v posudzovanej veci sa opravné uznesenie odvolacieho súdu nijako netýkalo výroku napadnutého rozsudku, možno konštatovať, že v danom prípade žalobcovi od doručenia opravného uznesenia nezačala znova plynúť lehota na podanie dovolania. Posledný deň dvojmesačnej lehoty mu tak pripadol na štvrtok 9. marca 2017 (riadny pracovný deň). Právny zástupca žalobcu však podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu osobne na súde prvej inštancie až 29. marca 2017 (viď Č. 1. 1177 spisu), teda zjavne oneskorene.

Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalobcu ako oneskorene podané odmietol (§ 447 písm. a/ C.s.p.).“

9. Vzhľadom na uvedené zistenia najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ nespochybňuje, t. j. nespochybňuje, žeby jeho právnomu zástupcovi bol doručený rozsudok krajského súdu už 9. januára 2017, t. j. nespochybňuje skutočnosť, že už od tejto doby mu bolo toto meritórne rozhodnutie krajského súdu známe (čoho dôkazom je napokon aj skutočnosť, že to bol práve sťažovateľ ako nový žalobca, a nie pôvodný žalobca, kto sa domáhal vykonania opravy chyby v písaní v tomto rozhodnutí, pozn.), ako aj vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ mal už skôr od právoplatnosti uznesenia krajského súdu o pripustení zmeny subjektov na strane žalobcu vedomosť, že on je novou sporovou stranou, muselo byť sťažovateľovi zrejmé, že v súvislosti s nesprávnym označením žalobcu v meritórnem rozhodnutí krajského súdu môže ísť len o formálnu chybu v písaní, ktorú je možné opraviť v zmysle § 224 CSP, a to kedykoľvek aj bez návrhu, pretože nemá vplyv na meritum rozhodnutia, ktorého prípadné nedostatky (chyby) by bolo možné opraviť len v rámci zákonom predvídateľného procesu konania o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch, a nie iba opravným uznesením tak, ako to bolo v tomto prípade. Vzhľadom na uvedené sa tak obranná argumentácia sťažovateľa javí v okolnostiach danej veci ako neúčelná.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05).

11. Uvedené bolo podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaného rozhodnutia (najvyššieho súdu), ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľovi úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia jeho práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2019